

Etiketa všedního dne - III

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

K vytvoření výukového materiálu byly použity informace získané z knihy Ladislava Špačka: Malá kniha etikety pro každý den.

1. Toaleta

Je zvláštní, jak odlišnou společenskou roli hraje toaleta u žen a u mužů. Není myslitelné, že by se ve skupince bavící se u stolu dva muži domluvili, že spolu půjdou na toaletu, společně se zvedli a odešli. U žen je to naopak běžné, jdou si totiž popovídat, zkontrolovat a opravit make-up a říct si svoje postřehy o průběhu večera, kdežto muži mají na toaletě jediný cíl, k jehož splnění nikoho nepotřebují. „Předpokoj“ dámské toalety je rušný a hovorný, vedle u mužů se mlčí. Je nezdvořilé na toaletě navazovat rozhovor. Stačí jen pozdravit, někdy jen úklonou hlavy. **Ani se známými si na toaletě nepodáváme ruce. Nehodí se v tomto prostředí někoho oslovovat, představovat se, předávat vizitky a domlouvat si schůzky.** Potkáme-li na toaletě někoho, s kým se chceme seznámit, počkáme na něj venku. To platí i pro dámskou toaletu, přesto, že je mnohem komunikativnější a vytváří zdání živého salonu.

2. Auto

Nejčestnější místo v autě je vpravo vzadu. Zadní sedadla jsou obecně bezpečnější než přední a vpravo proto, že je komfortnější a bezpečnější vystupovat na straně, kde je chodník, ne do vozovky. To ovšem platí jen v zemích, kde se jezdí vpravo, v Londýně nebo v Sydney usedá společensky významnější osoba na levé zadní sedadlo. Někdo oponuje názorem, že významná osoba by měla sedět vlevo, protože sedadlo za řidičem je při havárii bezpečnější, ale statisticky je zjištěno, že častěji se z auta vystupuje na chodník, než že auto nabourá. Jestliže jedeme se společensky významnější osobou ve voze řízeném řidičem, a to i taxíkem, **přistupuje muž k pravým zadním dveřím, otevře je, postaví se k pravému přednímu kolu auta proti směru jízdy a nechá ženu nastoupit.** Zkontroluje, jestli jí nepřivřel plášť, kabelku, nebo dokonce nohu, zavře dveře a jde si sednout na levé zadní sedadlo, aby měl ženu po své pravici. Jde-li o váženou ženu, o hosta nebo klienta, nenecháme je sedět vzadu samotné, jedeme-li ovšem taxíkem nebo na pracovní cestu se svou asistentkou, můžeme se usadit na místo, kde jsme zvyklí, třeba vedle řidiče.

Muž by měl ženě poskytovat komfort, ne ji uvádět do tísně. Všimne-li si, že žena má krátkou sukni, uvědomí si, že za těchto okolností se do auta „slušně“ nastoupit nedá, a okamžitě zareaguje. Nepostaví se k pravému **přednímu** kolu, čelem k ženě, ale k pravému **zadnímu** kolu, tak aby stál za ženou, otočen k jejím zádkám. Žena v krátké sukni nastupuje tak, že usedne na sedadlo bokem a nohy přitisknuté k sobě přesune dopředu. Vystupuje opačně: po otevření dveří se otočí s nohama u sebe doprava a spustí obě nohy na zem. Chce to nacvičit, tak aby před uvítací delegací a fotografy nezpanikařila. Ten, kdo otevírá dámě dveře, by jí měl při vstávání ze sedadla nabídnout oporu; v této pozici se vzpřímit je obtížné a žena pomoc přivítá. Říká se, že jediná dáma, která tento manévr bravurně ovládala, byla princezna Diana. Mnohé filmové hvězdy nastupování a vystupování z auta nijak neřeší, k velké radosti bulvárních magazínů.

Pořadí významnosti sedadel ve voze řízeném řidičem je tedy následující: 1. vpravo vzadu, 2. vlevo vzadu, 3. uprostřed vzadu, 4. vpravo vpředu. Protokolárně optimální je obsadit jen dvě místa: vpravo a vlevo vzadu. Doprava se posadí žena, je-li s mužem v rovnocenné pozici, anebo VIP (velvyslanec, ministr), i když je doprovázen ženou jako protokolárním doprovodem.

Prezident Havel nesnášel zadní sedadla, vzadu se mu dělalo špatně, a tak si vybojoval, v rozporu s bezpečnostními i protokolárními předpisy, že bude sedět vpředu. Na jeho místě seděl důstojník ochrany. Někdy vznikala komická situace, když starosta obce, kam prezident zavítal, se hrnul k pravým zadním dveřím a udiveně zíral, jak z nich svižně vyskakuje urostlý mladík namísto prezidenta.

Pokud řídíme sami, rozhodujeme se podle významu hosta, kterého vezeme: buď je velmi významný, a pak ho usadíme doprava dozadu, nebo jde o méně významného pasažera, a pak je možné ho usadit vedle sebe na pravé přední sedadlo. Vždy se raději zeptáme, kde by chtěl host sedět - třeba dává přednost přednímu sedadlu, protože se mu vzadu dělá nevolno.

Vezeme-li společensky významnou osobu vozem, dbáme o její komfort. Auto musí být čisté, odpustíme si různé figurky a maskoty pověšené na zpětném zrcátku, fotografie členů rodiny a modelek. Nekouříme, nepouštíme nahlas hudbu, nebavíme se nahlas s dalšími spolujezdcy, zvláště o věcech, kterým host nerozumí, nebo jazykem, který nezná. Taktně odhadujeme, kdy by se hodila zastávka. Upravíme klimatizaci tak, aby se host cítil pohodlně. Jedeme plynule a bezpečně, abychom nevzbuzovali obavy osob, které vezeme, o jejich životy. I když jinak řídíme sportovněji, vezeme-li významného hosta, odpustíme si prudká zrychlení nebo brzdění, riskantní předjíždění, komentáře na adresu ostatních účastníků silničního provozu, jsme trpěliví a musíme z nás vyzařovat klid a jistota. Důležité je podrobně se seznámit s trasou, kam hosta vezeme, abychom vyloučili bloudění nebo dokonce zpoždění při příjezdu.

Jedeme tak, abychom dovezli hosta do cíle přesně ve stanovenou hodinu, je-li očekáván hostiteli. Je lepší vždy zastavit pár kilometrů před cílem u benzinové pumpy, jednak aby se host nemusel hned při vítání vyptávat na toaletu, jednak abychom přesně sladili časové dispozice s čekajícími hostiteli.

Dokumenty ke shlédnutí:

<http://www.rancer-petr.cz/clanky/vlastni/42-tv-serial-etiketa-34-43dil>

<http://www.youtube.com/watch?v=rwpqJP71j60>

3. Láhev s vodou

Když jsme před lety četli, že v Japonsku začali prodávat obyčejnou vodu v lahvích, a co víc, lidé si ji kupují, ačkoli jim doma teče voda z vodovodu, měli jsme Japonce za bláznů. Dnes si v restauracích vybíráme vodu podobně jako víno, je jí mnoho druhů, máme své oblíbené vody, ba láhev s vodou se stala trvalým průvodcem našeho dne. Pije se na ulicích, v dopravních prostředcích, v kinech (divadla a koncertní sítě zatím odolávají). Pijí mladí i staří, batůžkáři i důstojné dámy. Nepijeme kvůli pocitu žízně, ale proto, že jsme si na to díky lékařům a podnikavým výrobcům zvykli. Láhev s vodou má ovšem svá omezení. Neměli bychom pít (ani jíst) v městských hromadných dopravních prostředcích, ostatně tam je to zakázáno přepravním řádem. V dálkových autobusech se s lahví na cestu počítá, nepodává-li se občerstvení v ceně. Nemůžeme si přinést ani malou láhev na společenskou akci (to už bychom si taky mohli vzít svůj řízek), na pracovní schůzku, na obchodní jednání. Jestli manažerka v kostýmku během obchodní schůzky vypadne z kabelky láhev s vodou, znemožní se, protože tím dává najevo, že nepočítala s tím, že by od hostitele dostala sklenici vody. A cestu od obchodního partnera k nejbližšímu zdroji vody by měla vydržet; nepodléhejme fóbii, že se pohybujeme v Údolí smrti. Lahve s vodou nejvíc sluší batůžkářům, patří do žánru Street módy a k turistice; ve společenském a obchodní styku zvolíme raději jiné zdroje tekutin.

4. Žvýkačka

Užitečný vynález a současně velký problém etikety. Žvýkačka je praktický prostředek, jak obnovit vonný dech po jídle, jak odstranit nepříjemný zápach z úst, jak působit na spolužáky při konverzaci příjemně a neodpuzovat je. Ovšem vehementní přežvykování je hrubě nespolečenské a působí jako projev neúcty k okolí. Jestli chceme nebo musíme použít žvýkačku, pak jen nenápadně. Vsuneme si ji do úst a jen ji převalujeme po jazyku, tak aby se uvolnily vonné esence, ale abychom nevyvolali nepříjemný dojem intenzivním přežvykováním. Toho dosáhneme, když si ukousneme jen malou část plátku žvýkačky, nebo se ovládáme a nežvýkáme. V kapse musíme mít připraven ubrousek, do kterého před usednutím ke stolu nebo při vstupu do konverzace žvýkačku nenápadně odložíme. Hrozí-li faux pas, když k nám nečekaně přistoupí významná osoba a my nevíme, co udělat se žvýkačkou, spolkneme ji. Zdraví škodlivá není, to by se nevyráběla. Stejnou službu jako žvýkačka udělají mentolové bonbony mikroskopických rozměrů, jen nesmějí chrastit v krabičce.

V Singapuru jsem obědval s jednou ministryní, a protože tam v té době byl populární případ jednoho Američana, který posprejoval pár aut a měl dostat čtyřicet ran holí, což znamenalo jistou smrt, bavili jsme se o krutých trestech, které se v Singapuru uplatňují. „A to je u vás vážně trestné žvýkat?“ ptal jsem se. „A vám se to líbí, když ti lidé chodí po ulici a vypadají takhle?“ ukázala mi paní ministryně hru mimických svalů, kterou dobře znám ze své vlasti. „Dobrá,“ hledám konverzační kompromis, „ale to kvůli tomu byste jim třeba zlomili obratle nebo zničili ledviny?“ „Počkejte,“ kontruje ministryně, „oni to někteří lepší takhle zespu na židli nebo na spodní stranu desky stolu!“, vykřikla v upřímném rozčilení. Vzpomněl jsem si na své děti, na zespu polepené židle a stoly u nás doma... a přestal jsem se přít. Za toho mladíka se sprejem intervenoval i americký prezident, nakonec dostal „jen“ sedm ran holí. Odváželo ho s přeraženou páteří transportní zdravotnické letadlo...

 Obsah

 1. Toaleta	2
 2. Auto	2
 3. Láhev s vodou	3
 4. Žvýkačka	3